

۱۲۵۵

دانش اعتمادی

سوره مبارکه حمد

برگرفته از کفسر فروغ

مرکز تحقیقاتی آموزشی جواد اله نده علیّه

تألیف: مهدی احدی

با همکاری جمعی از پژوهشگران

تحقیق و تنظیم: سید مهدی آقامیری

سرشناسه	: احدی، مهدی، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: دانش اعتقادی سوره مبارکه حمد برگرفته از تفسیر فروغ / تالیف مهدی احدی
مشخصات نشر	: قم: سیدجمال الدین اسدآبادی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۵ ص.
شابک	: ۲۵۰۰۰۰ ریال ۳-۶۳-۵۶۶۰-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: تفاسیر (سوره فاتحه)
موضوع	: تفاسیر سیمه — قرن ۱۴
شناسه افزوده	: مرکز تحقیقاتی جواد الائمه (ع)
رده بندی کنگره	: الف/۱۲/۱۰۲BP۱۰۲ ۲۵۲۶ ۱۳۹۱
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۹۲۹۶۵۷

هم کتاب: دانش اعتقادی در سوره مبارکه حمد

مؤلف: مهدی احدی

تحقیق و تنظیم: سید مهدی آقامیری

ناشر: سیدجمال الدین اسد آبادی

شمارگان:

قطع/صفحه: جیبی/۱۳۵ ص

چاپ: یاران

نوبت چاپ: نخست

تاریخ چاپ: پاییز ۱۳۹۲

بها: ۲۵۰۰ تومان

شابک: ۳-۶۳-۵۶۶۰-۹۶۴-۹۷۸

کلیه حقوق این اثر متعلق به

مرکز تحقیقاتی آموزشی جوادالائمه علیه السلام می باشد.

مرکز پخش: قم، خیابان ارم کوچه ۱۶ پ ۲۸

تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۳۷۱۶۳-۴

سایت: www.Emamjavad.com

فهرست

- مقدمه..... ۱۱
۱. رابطه ی تکوینی نام خدا..... ۱۱
- ۱-۱. نام خدا ناجی کشتی طوفان زده..... ۱۲
- ۱-۲. نام خدا دفع کننده ی بلایا..... ۱۳
- ۱-۳. ناله ی کوه با شنیدن نام خدا..... ۱۴
- ۱-۴. نام خدا شفای دردها..... ۱۵
- ۱-۵. نام خدا دافع زیانهای غذا..... ۱۷
- ۱-۶. نام خدا و سرد شدن آتش بر ابراهیم علیه السلام..... ۱۸
۲. آثار تشریعی نام خدا..... ۱۹
- ۲-۱. نام خدا و آزادی از دوزخ..... ۲۰
- ۲-۲. نام خدا و نجات از یل صراط..... ۲۱
- ۲-۳. گذرنامه ی بهشتیان با نام خدا..... ۲۲
- ۲-۴. وحشت شیطان از نام خدا..... ۲۵
۳. «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» کلید همه چیزها..... ۲۶
۴. «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» کلید «قُبَّةُ الرُّسُلِ»..... ۲۷
۵. نام خدا عامل نیل به درجات عالیّه ی بهشت..... ۲۹
۶. تأثیر نام خدا در سعادت و شقاوت انسان..... ۳۰
۷. نمایه ی «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» بزل لب حوریان..... ۳۱
۸. «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» سید آیات قرآن..... ۳۴
۹. پاداش آموزش «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»..... ۳۵
۱. آثار اعتقاد به ذکر «الْحَمْدُ لِلَّهِ»..... ۴۱
- ۱-۱. «الْحَمْدُ لِلَّهِ» ابزار صید و صیانت از نعمات الهی..... ۴۱
- ۱-۲. «الْحَمْدُ لِلَّهِ» زبان شاکران..... ۴۳
- ۱-۳. «الْحَمْدُ لِلَّهِ» ذکر تسمیع گویان..... ۴۵
- ۱-۴. «الْحَمْدُ لِلَّهِ» مایه ی سنگینی میزان عمل..... ۴۶
- ۱-۵. «الْحَمْدُ لِلَّهِ» عامل دفع گرفتاریها..... ۴۶

- ۴۷..... ۱-۶ «الْحَمْدُ لِلَّهِ» جامع ترین دعا.....
- ۴۸..... ۱-۷ برتری ذکر «الْحَمْدُ لِلَّهِ» بر بهره‌های مادی.....
- ۴۹..... ۱-۸ «الْحَمْدُ لِلَّهِ» فارق بین انسانیت و حیوانیت.....
- ۵۰..... ۱-۹ «الْحَمْدُ لِلَّهِ» شکر اجمالی از نعم الهی.....
- ۵۱..... ۱-۱۰ «الْحَمْدُ لِلَّهِ» پایان سخن بهشتیان.....
- ۵۶..... ۲. ضرورت‌های اعتقاد به «رَبِّ الْعَالَمِينَ».....
- ۵۷..... ۲-۱. «رَبِّ» نام بی‌نظیر خدا.....
- ۵۹..... ۲-۲. «رَبِّ» کلید گشایش درب‌های بسته.....
- ۶۵..... ۱. ضرورت اعتقاد به «مالکیت خدا» در دنیا و آخرت.....
- ۶۶..... ۲. اسامی روز قیامت در «قرآن».....
- ۷۵..... ۳. آثار اعتقاد به قیامت.....
- ۷۷..... ۴. مصابیح «یوم الدین» در روایات.....
- ۷۹..... ۵. پاداش اعتراف به «مالکیت خدا».....
- ۸۴..... انگیزه‌های عبادت.....
- ۸۴..... ۱. نیل به ثواب و پاداش دنیوی و اخروی.....
- ۸۵..... ۲. ترس از مخالفت الهی.....
- ۸۶..... ۳. اهلیت داشتن خداوند برای عبادت.....
- ۹۱..... ۱. هدایت اعتقادی.....
- ۹۲..... ۲. آسیب‌های فقدان هدایت اعتقادی.....
- ۹۴..... ۳. آثار و نتایج هدایت اعتقادی.....
- ۹۶..... ۴. تکامل اعتقادی و عملی.....
- ۹۸..... ۵. راه عمودی و افقی.....
- ۱۰۰..... ۶. «راه مستقیم» از ابزارهای اعتقاد به عصمت.....
- ۱۰۲..... ۷. مصادیق «صراط مستقیم» از دیدگاه روایات.....
- ۱۰۲..... ۱. شناخت خداوند.....
- ۱۰۳..... ۲. دین خدا.....
- ۱۰۳..... ۳. صراط محمد و آل محمد علیهم‌السلام.....
- ۱۰۴..... ۴. ولایت اهل بیت علیهم‌السلام.....

۵. صورت انسانی ۱۰۵
۶. پایداری در دین ۱۰۶
۱. «صراط» از دیدگاه شیعیان ۱۱۱
۲. دیدگاه امامیه پیرامون «نعمت» ۱۱۳
۳. کیفیت «نعمت» برای کافران ۱۱۵
۴. راه دستیابی به مقام «نعمت یافتگان» ۱۱۷
۵. شمول «غضب الهی» بر چند طایفه ۱۱۹
۶. بررسی معنای «ضالین» ۱۲۳
۱. نصارا ۱۲۳
۲. بازدارندگان از راه خدا ۱۲۴
۳. متولشدگان به نعمات مادی ۱۲۵
۴. منافقان ۱۲۵
۷. گفتاری پیرامون معنای «صدیق» ۱۲۶

دانش اعتقادی

(آیه ۱، سوره فاتحه)

۱. رابطه‌ی تکوینی نام خدا

۱-۱. نام خدا ناجی کشتی طوفان‌زده

۱-۲. نام خدا دفع‌کننده‌ی بلایا

۱-۳. ناله‌ی کوه با شنیدن نام خدا

۱-۴. نام خدا شفای دردها

۱-۵. نام خدا دافع زیان‌های غذا

۱-۶. نام خدا و سرد شدن آتش بر ابراهیم علیه السلام

۲. آثار تشریف نام خدا

۲-۱. نام خدا و برای از درخت

۲-۲. نام خدا و گذشتن از یل سراط

۲-۳. گذرنامه‌ی بهشتیان با نام خدا

۲-۴. وحشت شیطان از نام خدا

۳. «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» کلید گنج‌ها

۴. «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» کلید «قُبَّةُ الْعَرْشِ»

۵. نام خدا عامل نیل به درجات عالی‌هی بهشت

۶. تأثیر نام خدا در سعادت و شقاوت انسان

۷. نمایه‌ی «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» بر لب حوریان

۸. «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» سید آیات قرآن

۹. پاداش آموزش «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »

مقدمه

دانش‌های اعتقادی یعنی پرداختن به برخی از نکات کلیدی که مربوط به عقاید توحیدی است و توأم با اعتراف به نبوت، ولایت (امامت) و معاد می‌باشد.^۱

مباحث دانش اعتقادی با کلام تخصصی متفاوت است؛ چون هدف در عالم کلام، اثبات و استدلال بر مبدأ و معاد و متعلقات این است؛ اما در مباحث اعتقادی نیاز چندانی به اثبات و استدلال نیست بلکه هدف، ارائه‌ی اعتقادات در قالب آیات و روایات است؛ یعنی بکارگیری نکتہ‌های گرانبھائی که از بزرگان دین به ما رسیده است.

امروزه این نکات عمیق اعتقادی در دانش الهیات و معارف کاربردهای فراوانی دارد.

۱. رابطه‌ی تکوینی نام خدا

بخشی از سخنان ائمه علیهم‌السلام مربوط به رابطه‌ی نام خدا با موجودات در عرصه‌ی تکوین است؛ با این بیان که نام خدا در تمام امور هستی، نقش نخستین را ایفا کرده و پیوسته

۱. لازم به ذکر است؛ «عدل» نیز یکی دیگر از اصول مسلمة، در نزد عقاید شیعیان است، اما در این مقال با توجه به تناسب موضوعات، از این اصل، بحثی به میان نیامده است.

هدایت‌های لازم و راهنمایی‌های ضروری را نسبت به نیروهای تکوینی - اعم از چرخش فلک و حرکت موجودات میان آن به طور ذاتی - برقرار می‌سازد تا جایی که مسیر کشتی خلقت، همواره معلول ارتباط تکوینی^۱ با نام خداوند می‌باشد. از اینرو نام خدا، دریایی بس ژرف و بی‌ساحل است که افکار دوراندیش دانشمندان را هرگز یارای رسیدن به کنه آن نخواهد بود.

مغز متفکر جهان هستی و آورنده‌ی کتاب قرآن، این رابطه‌ی تکوینی نام خدا را بسیار هنرمندانه و ماهرانه ترسیم فرموده است که به بیان برخی از آنها می‌پردازیم.

۱-۱) نام خدا ناجی کشتی طوفان‌زده

فرستاده‌ی پروردگار حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله به وصی خویش، حضرت علی علیه السلام فرماید: «يَا عَلِيُّ أَمَانٌ لِّأُمَّتِي مِنَ الْفَرَقِ إِذَا هُمْ رَكِبُوا السَّفْنَ فَقَرُّوا بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَنَتْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَكَمَالُ عِزِّهِ يُنْكِرُونَ بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِيهَا وَمُرْسَاهَا أَنْ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ».

ای علی! نام خدا امت مرا از غرق شدن در دریا آن هنگام که بر کشتی سوارند حفظ می‌کند. حضرت صلی الله علیه و آله به دنبال این سخن آیه‌ی «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» را تلاوت نمود و به مردم دستور داد؛ پیش از سوار شدن بر کشتی این آیه را بخوانند. همچنین ایشان در ادامه، به آیه‌ای که